

بهره گیری از تخته سم در درمان جراحی بافت شاخی سم گاو

احمد رضا محمدنیا^۱، مسعود غلامی^۲، زهرا قربانی^۳

۱ گروه علوم درمانگاهی، دانشکده دامپزشکی، دانشکده فردوسی مشهد

۲ شرکت ماهان دام سیاهن، اصفهان، ایران

۳ شرکت گم بردازان دام خراسان، مشهد، ایران

مقدمه: تخته های سم امروزه به عنوان روشی مناسب برای درمان جراحی بافت شاخی سم بویژه زمانی که تنها یک لنگش متلا به جراحی است مورد استفاده قرار می گیرند. در مطالعه حاضر میزان استفاده از تخته های سم و ارتباط آن با عوارضی که منجر به استفاده از آن می شود مورد ارزیابی قرار گرفته است.

مواد و روش کار: مطالعه حاضر در یک گله گاو تبری با میانگین ۱۶۰۰ راس گاو مولد در طول ۲۵ ماه انجام گرفت. در این گاو داری برنامه های معمول مراقبت از سم انجام گرفته و کلیه اطلاعات مربوط به سم گاوها بر اساس تقسیم بندی دوازده گانه مناطق سم در فرم های خاص توسط دامپزشک ثبت گردید.

نتایج: در طی این مطالعه در مجموع تعداد ۹۳۸۷ مورد عملیات مراقبت از سم انجام گرفت. تعداد ۳۹۱ مورد جدید از بیماری زخم کف سم در ناحیه ۴ سم (۱۱.۷٪ بروز سالانه نسبت به گاوهای مولد) ثبت گردید که تعداد ۳۶۳ مورد (۹۲.۹٪) با استفاده از تخته های سم درمان شدند. همچنین ۵۳ مورد جراحی خط سفید در ناحیه ۳ (۱.۵۹٪ بروز سالانه نسبت به گاوهای مولد) سم ثبت گردید که از این بین نیز ۵۲ راس (۹۸٪) با استفاده از تخته های سم درمان شدند. در مجموع بیماری های بافت شاخی در دو ناحیه ۳ و ۴ که معمولاً بیشترین فراوانی بیماری های بافت شاخی را به خود اختصاص می دهند ۴۴۴ مورد (بروز سالانه ۱۳.۳۲٪ نسبت به گاوهای مولد) ثبت گردید. در هر دو عارضه بافت شاخی بیش از ۹۰٪ موارد با استفاده از تخته های سم درمان گردید. در طول مدت مطالعه در جمع تعداد ۸۷۵ مورد بحنه گذاری انجام شد که تقریباً معادل ۲ برابر رخداد جراحی خط سفید و زخم های کف سم می باشد.

بحث: نتایج نشان می دهد که هر درگیری در بافت شاخی برای بهبودی و بازگشت دام به مسیر معمول تقریباً دو بار نیاز به تخته گذاری دارد که هزینه نسبتاً بالایی برای درمان یک عارضه بافت شاخی به خود اختصاص می دهد.

کلمات کلیدی: گاو، لنگش، زخم کف سم، جراحی خط سفید، تخته سم.